

**JOSEPH RATZINGER / BENEDIKT XVI. –
TRAJNOST NJEGOVE TEOLOŠKE PORUKE
KOLOKVIJ STUDENATA KATOLIČKOGA BOGOSLOVNOG
FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU
Zagreb, 4. ožujka 2015.**

Valerija Nedjeljka KOVAČ

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Vlaška 38, p. p. 432, 10 001 Zagreb
valerija.kovac13@gmail.com

U organizaciji Katedre dogmatske teologije održan je dana 4. ožujka 2015. godine na Katoličkome bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu kolokvij u kojem su sudjelovali studenti toga Fakulteta. Okvirna tema kolokvija bila je »Joseph Ratzinger / Benedikt XVI. – trajnost njegove teološke poruke«. Voditeljica kolokvija, dr. s. Valerija Nedjeljka Kovač, na početku je objasnila kako je došlo do ideje o kolokviju i zašto je za temu kolokvija izabrana teologija Josepha Ratzingera: ponajprije jer su studenti izlagači pokazali veliko zanimanje za njegovu misao, ali i stoga što je sadašnji *papa emeritus* Benedikt XVI. jedan od velikih suvremenih teologa i oštrouman »dijagnostičar vremena«, čija misao traje, u smislu da već nekoliko desetljeća suoblikuje teologiju te svojom dubinom i širinom mnoge nadahnjuje.

Pozdrav i podršku studentima izrekao je dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta prof. dr. sc. Tonči Matulić, izrazivši radost zbog takva akademskoga događaja, za kojega se nada da će pokrenuti određenu tradiciju suradnje sa studentima na Fakultetu. Na istom tragu bio je i pročelnik Katedre za dogmatsku teologiju prof. dr. sc. Ivan Karlić, koji je od početka pratio i podržavao pripremanje kolokvija, zahvalivši dr. Kovač i studentima na toj inicijativi, za koju bi želio da ostane primjer i za buduće pothvate.

Uvodno predavanje naslovljeno »Što je teologija prema J. Ratzingeru / Benediktu XVI.« održala je dr. s. Valerija Kovač. Ona smatra temeljnom tezu

J. Ratzingera da je »teologija specifično kršćanski fenomen«, koju objašnjava unutar njom povezanošću vjere i teologije, iz čega slijedi da teologija proizlazi iz same dinamike vjere koja mišljenju daje nov početak. Izložila je potom teocentrični i eklezijalno-sakramentalni temelj Ratzingerova razumijevanja teologije kao znanstvenog promišljanja vjere. Završno je naglasila da se iz Ratzingerovih misli može zaključiti kako se teologija ne može smatrati rubnom pojavom u Crkvi, nego spada u značajan dio njezina ostvarenja; također, da se teologijom uslijed njezine povezanosti s eklezijalno-krsnim obraćenjem mogu baviti svi pripadnici naroda Božjega te da je odnos Crkve i teologije potrebno misliti šire od odnosa učiteljstva i teologije.

O temi »Vjera i razum u teologiji J. Ratzingera / Benedikta XVI.« izlagao je student Marko Taborsky (IV. godina, Filozofsko-teološki studijski smjer). Naglasio je kako odnos vjere i razuma za Ratzingera predstavlja temelj suvremenoga govora o Bogu, odnosno način kako pružiti razumske razloge vjerdostojnosti objave koja je polazište svakoga teološkog promišljanja. Nakon što se osvrnuo na Ratzingerovo razumijevanje vjere kao »stajanja i razumijevanja«, obrazložio je njegovo mišljenje da vjera nije u proturječju s ljudskim razumom. Fra Milan Gelo (V. godina, FTS) govorio je o »Bogu vjere i Bogu filozofa u teologiji J. Ratzingera / Benedikta XVI.«, istaknuvši da pitanje Boga pripada glavnim temama njegova teološkog opusa. Predavač je kazao da Ratzingerova razmišljanja o Bogu kršćanske vjere i Bogu filozofa ne zadiru samo u povijesnost nastanka i razvoja kršćanske vjere u Boga nego su bitna i za današnje ispovijedanje vjere u Boga, koje nailazi na mnoge poteškoće. »Stvaranje i evolucija – stav J. Ratzingera / Benedikta XVI. prema ovim temama« bio je naslov izlaganja Hrvoja Šijka (V. godina, FTS). Iznio je kritike na određene katoličke časopise i internet-portale koji se osvrću na evolucionističko tumačenje nastanka svijeta i čovjeka te tome suprotstavljaju na svoj način shvaćen »katolički« nauku o stvaranju. Istaknuo je kako oba pristupa ne trebaju biti u suprotnosti, nego su u bitnome komplementarni. Na kraju je predložio vlastito viđenje kompatibilnosti teorija evolucije i nauka o stvaranju.

U drugom dijelu kolokvija s. Tea Barnjak (V. godina, FTS) predstavila je Ratzingerovu analizu »Uzroka krize vjere i raskršćanjene Europe«. Objasnila je različite Ratzingerove pojmove vezane uz problem krize vjere, a posebice je istaknula da sadašnji *papa emeritus* govori i o pojavi novog poganstva, koje raste u srcu Crkve i nju iznutra ugrožava. Glavnu Ratzingerovu kritiku Europe sažela je u tezu da današnja Europa svjesno »gura Boga izvan svojih granica«, što je osobito vidljivo u raspravi o preambuli europskog Ustava. Kao svojevrsni odgovor na prethodnu temu Marta Jagunić (V. godina, FTS) odr-

žala je izlaganje naslovljeno »(Nova) Evangelizacija – kriteriji, smjer djelovanja i sadržaj poruke koja se prenosi«. Cilj nove evangelizacije jest novo otkrivanje vjere preko navještaja koji je nov u svojem izričaju i metodama. Istaknula je da Benedikt XVI. nastavlja usmjerenje Ivana Pavla II. te u svojim teološkim razmišljanjima, kao i u praksi, daje velik doprinos shvaćanju, jačanju i širenju nove evangelizacije u svijetu. Valentino Findrik (V. godina, FTS) približio je važno područje Ratzingerova dijaloga sa suvremenim misliteljima u svojem izlaganju pod naslovom: »Promišljanja o toleranciji u vremenu postmoderne. Zajednički doprinosi Josepha Ratzingera i Jürgena Habermasa«. Usredotočio se na njihov filozofski i teološki doprinos suvremenoj političkoj teoriji pod vidom ideje i ostvarenja tolerancije.

Treći dio kolokvija otvorio je fra Marko Dokoza (III. godina, FTS) predavanjem naslovljenim: »Teologija liturgije – pristup, kritike i prijedlozi J. Ratzingera / Benedikta XVI.«. Istaknuo je njegov kritički pristup razvoju liturgijske misli i liturgijske prakse od Drugoga vatikanskoga koncila do danas, posebice kroz vid »diskontinuiteta«, koji Ratzinger uočava u odnosu na pretkoncilsko razdoblje, te »profanizaciju« liturgije. Osvrnuo se i na pogrešno »prisivajanje« Ratzingera, koje čine tradicionalisti. O »ekumenskom dijalogu s pravoslavcima J. Ratzingera / Benedikta XVI.« govorila je s. Emanujila Vishka (V. godina, FTS), predstavljajući najprije Ratzingerovo općenito razumijevanje ekumenizma, zatim njegovu analizu podijeljenosti Istoka i Zapada te njegovu zauzetost i doprinos ekumenskim nastojanjima na primjeru njegova odnosa s Ruskom pravoslavnom crkvom. Posebno je istaknula otvorenost Benedikta XVI. i optimizam prema pravoslavcima, ali i rezerviranost u ekumenskim nastojanjima te iste pravoslavne crkve. Posljednje izlaganje, fra Josipa Ivanovića (V. godina, FTS), bilo je posvećeno »Tematskim težištima govora Benedikta XVI. (2006. – 2013.) upućenih mladima tijekom njihovih godišnjih susreta«. Nakon što je usporedio odnos Ivana Pavla II. i Benedikta XVI. prema mladima, izlagač je analizirao poruke Benedikta XVI. mladima za vrijeme njegova pontifikata i njihovu recepciju kod samih mladih.

Izlaganja su održana u tri dijela nakon kojih su slijedile vrlo žive i prilično duge rasprave. Sva predavanja s kolokvija bit će objavljena u prigodnom zborniku. Dobru medijsku potporu kolokviju ostvarili su studenti fra Ivan Iličić i fra Ivan Lotar (IV. godina, FTS).

Predstavljanjem teologije Josepha Ratzingera / Benedikta XVI. kolokvij je pridonio promicanju njegove teološke misli kod nas i među studentima KBF-a te potvrdio važnost njegove misli za suvremeni mentalitet, suvremenu teološku misao i studij teologije. K tomu, studenti su pokazali da su sposobni sukladno znanstvenoj metodologiji istražiti određenu temu te je samostalno

predstaviti javnosti. Također su pokazali da su sposobni aktivno slušati izlaganja drugih, vlastitim doprinosom uključiti se u odgovarajuću raspravu te suvereno odgovarati na postavljena pitanja. Konačno, kolokvij je među studentima odjeknuo kao poticaj i želja da se i ubuduće organiziraju slični oblici samostalnih izlaganja studenata i time ih se potakne na intenzivnije teološko istraživanje i promišljanje.